

Ik kwam van school, zonder uitzicht op werk, maar met eindcijfers die volgens mijn docenten goed genoeg waren om op elke universiteit waar ook ter wereld aangenomen te worden. Als ik het kon betalen.

Ik ging naar mijn vader, vertelde hem wat het kostte en hij begon te lachen. De bankmanagers bij wie ik voor een lening aanklopte lachten niet, althans niet waar ik bij was. Voor de schijn vroegen ze hoe ik heette. Ik gaf hun de naam van mijn moeder. Ze zeiden dat ik blij mocht zijn dat ze me te woord hadden willen staan en knikten naar de deur.

Ik ging naar de Drylands in het zuiden, waar de hotels staan. Twee toeristenseizoenen lang bracht ik breed lachend drankjes rond, op blote voeten, in een nylon shirt in alle kleuren van de regenboog, met een breedgerande strohoed en een broek waarin geen enkele Camaho-man buiten de Beach Bum Bar dood gevonden wilde worden. Totdat een halfdronken dikke Duitser me in mijn kruis greep en ik hem een klap voor zijn kop gaf.

De Engelse eigenaar van de tent kwam erbij en eiste van me dat ik de Duitser mijn excuus aanbood, anders zou hij me ontslaan zonder uitbetaling van mijn loon. Ik zei tegen hem dat hij de pest kon krijgen en vertrok.

Ik hing rond in de straten van San Andrews, keek naar de toeristen, de mooie auto's, de kantoormeisjes paraderend op hakken zo hoog dat hun billen werden opgeduwd tot aan hun oren, en de opgeschoten jongens, rondsloffend in hun afgezakte broeken en hun hoody's, pratend in een soort zelfverzonnen Amerikaans rapperstaaltje. En ik keek, met meer aandacht, naar de vrolijke, hoopvolle gezichten van de jongens die elke middag in hun schooluniform naar huis liepen en die op een dag ook door hun ouders

uitgelachen zouden worden. Ik wist dat ze net zo zouden eindigen als ik en dat ze na hun school in de winkelstraten van San Andrews zouden rondhangen.

Toen, op een woensdagmiddag, gebeurde het voor mijn neus: een groepje jongens maakte ruzie over iets. Ik besteedde er eerst weinig aandacht aan. Het waren havenratten, die leefden van het geld dat ze toeristen aftroggelden. En als er geen cruiseschepen in de haven lagen, trokken ze de stad in, waar ze de rokjes van schoolmeisjes optilden en hun heupen tegen hun billen duwden. Daarom wachtten veel van de ouders hun dochters bij de schoolpoort op, om ze veilig thuis te brengen.

Vanuit het midden van het groepje riep iemand iets, een kreet van verzet, met een hoge stem van angst. Op straat werden hoofden omgedraaid en hoorde ik het geroffel van snel naderende voetstappen. De mensen op de markt hielden wel van een goede vechtpartij.

Ook uit de kluwen hooligans klonken stemmen op. Ik hoorde woorden als ‘respect’, ‘fuck’, ‘fuck-up’ en ‘fucker’, gevolgd door het doffe geluid van een vuist die hard in een kussen slaat. Iemand hapte naar adem en meteen daarna het snelle geschuifel van voetstappen toen het groepje uiteenweek en er, met de hoody’s diep over hun gezicht getrokken, vandoor ging.

Op de stoep lag een jongen, in hetzelfde uniform dat ik zeven jaar lang naar school had gedragen. Hij lag op zijn zij, met zijn rechterarm om zijn buik geklemd en de linker-, gebogen bij de elleboog, onder zijn hoofd, alsof hij lag te slapen.

Ik volgde het rode stroompje bloed dat onder zijn hand begon, over de stoeptegels liep en abrupt afboog naar de betonnen goot. Ik meende de jongen te kennen. Ik had het gevoel dat ik hem iets schuldig was.

Een kantoormeisje met een duur indiaans kapsel met een strak knotje bovenop en met gouden nagels die fonkelden in het zonlicht hield haar telefoon bij haar oor en bracht in een stijlvol gebaar haar elleboog omhoog voordat ze in het toestel begon te praten. Ik zag haar donkerrode lippen bewegen.

Ik stak de straat over, knielde naast de jongen neer en legde mijn vingers op zijn voorhoofd. Ik stond op, zag dat iedereen naar me keek maar schonk er geen aandacht aan. Ik werd ingeschat, wist

ik; ze keken naar mijn gezichtsuitdrukking, of misschien wachtten ze op de jankende kreet die voor hen zou bevestigen dat de dode jongen familie van me was.

Ik deed al die dingen niet. Ik bleef gewoon bij de jongen staan.

Toen de politie kwam, werd ik meteen ingerekend. De grootste agent wierp me met mijn rug tegen de muur, gaf me een knietje in mijn maag en drukte zijn onderarm op mijn strottenhoofd. Ik kreeg geen lucht meer en keek hem recht in zijn ogen. Dat vond hij niet leuk. Hij gooide me op de stoep, ging met zijn volle gewicht op me zitten en trok mijn armen op mijn rug om me de handboeien om te doen.

Er kwam een kleine auto aanrijden. Die stopte midden op de rijweg. Er stapte een geestverschijning uit: een wolk wit haar, ogen die gloeiden als kooltjes en lippen zo droog als de randen van een versleten leren portefeuille.

Withaar riep iets. Het klonk alsof hij een hap grind uitspuugde.

Het gewicht verdween van mijn rug. Ik werd overeind gezet en de handboeien werden losgemaakt. Handen grepen me vast en ik werd ruw in het autootje gepropt.

Ondertussen werd er op straat tegen mijn arrestatie geprotesteerd. Alleen door de vrouwen. De mannen hielden hun mond. Die waren – zoveel was duidelijk – minder geïnteresseerd in mijn lot dan in het onrecht waarvan ze voor de zoveelste keer getuige waren. Dat leverde in de rumbar betere gespreksstof op.

Ze brachten me naar een oud bakstenen gebouw achter de bus-terminal, aan de uiterste rand van het eiland. Boven de ingang stond in grote witte letters SAN ANDREWS POLICE CENTRAL. Binnen rook ik de vage geur van teer, van de schoeners die aan de steiger lagen aangemeerd. Kamertjes aan weerszijden van de gang, die doorliep tot achterin. In de kamertjes het geritsel van papieren en hier en daar barse mannenstemmen. Buiten de kakofonie van autoclaxons, de stemmen van de marktvrouwen die hun waren aanprezen en de schrille kreten van de kokosnootverkoper die we Cocoman noemden.

Te midden van het aanhoudende geronk van komende en gaande auto's op de betonnen binnenplaats zette Withaar me in een stoel bij een rommelig bureau en drukte me een dubbele boterham en een glas sinaasappelsap in de handen. Daarna ging hij tegenover

me zitten, zette zijn wijsvinger op zijn borstbeen en zei: 'Hoofdinspecteur Chilman. Jij bent?'

'Digger.'

'Is dat de naam op je geboorteakte?'

'Michael Digson.'

'Hoelang hang je daar al rond?'

'Waar?'

'Op straat.'

'Ik heb een huis.'

'Hoelang?'

'Achttien maanden en drie dagen.'

'Heb je de dagen geteld?'

'Ja.'

'Waarom?'

'Om niet gek te worden.'

Hij keek me recht in de ogen. 'En? Lukt dat?'

'U hebt geen reden om me te arresteren.'

'Rustig aan, knul, je staat niet onder arrest. Nou, vertel op. Wat is er gebeurd?'

Ik schoof de boterham opzij en nam een slokje sinaasappelsap. 'Apen eisen respect van een mens,' zei ik. 'Ze krijgen het niet, dus de mens moet dood.'

Hoofdinspecteur Chilman boog zich over zijn bureau en keek me aan alsof ik een vuiltje in mijn oog had. 'Je bent kwaad. Dat is goed. Kun je ze aanwijzen?'

'Ze hebben vanaf het begin hun gezichten bedekt, al voor de ruzie begon. Ze wisten wat ze gingen doen, dat is duidelijk.'

Chilman wreef over zijn kin en keek naar het plafond. 'Juist,' zei hij, en hij stond op. 'Kom mee.' Hij ging in de deuropening staan en verhief zijn stem. 'Oké, jongens, haal ze er maar uit.'

Drieëntwintig jonge mannen, allemaal in een hoody met de capuchon af, stapten uit de drie busjes op de binnenplaats. Sommigen zagen er nerveus uit, sommigen boos, maar het merendeel redelijk relaxed. Een paar waren zo bang dat ze amper op hun benen konden staan. Enkele anderen hielden zelfs hun stoere loopje in stand.

De agenten zetten ze naast elkaar tegen de muur van het gebouw.

Chilman stootte me aan. ‘Herken je iemand?’

Ik schudde mijn hoofd.

‘Dan proberen we wat anders.’

In opdracht van Chilman lieten de agenten de jongens hun capuchons opzetten en een rondje over de binnenplaats lopen.

Chilman keek me aan. ‘En nu?’

Een paar jongens wierpen een dreigende blik in mijn richting. Ik rechtte mijn schouders en keek onbewogen terug.

‘Laat ze praten,’ zei ik. ‘Laat ze stuk voor stuk iets zeggen.’

Een van de agenten gromde iets en ademde sissend in... de agent die me op mijn buik op de stoep had gegooid.

Chilman bracht zijn gezicht dicht bij het mijne. Zijn adem rook licht naar rum. ‘Luister, knul, desnoods laat ik al die schoffies boeien en op hun vingertoppen over de binnenplaats heen en weer kruipen, want ik wil resultaat, begrepen? En ik wil het nú. Dus speel geen spelletje met me. Als je dat tenminste doet.’

Achter dat oude, vermoeide gezicht kookte hij van woede. Hij was zo kwaad dat ik de neiging had een stap van hem vandaan te doen. Ik had nog nooit iemand gezien die zoveel woede in zich had.

Toch, toen hij zich tot de jonge mannen richtte, klonk zijn stem heel normaal. ‘Ik zie het als volgt, heren. Ik kan jullie gewoon laten gaan. Dan draai ik me om, ga naar binnen en zijn jullie vrij om te vertrekken. Dat zou ik kunnen doen. Maar ver zullen jullie niet komen. Want de mensen in de stad weten dat jullie gearresteerd zijn. Daarom heb ik jullie door mijn mannen op het marktplein laten neerzetten en daar een tijdje laten staan, totdat iedereen in deze verdomde stad jullie goed heeft kunnen zien. Ik weet zeker dat de broers, de ooms en de neven van de jongen al op de hoogte zijn. Ze weten alleen nog niet wie van jullie hem heeft vermoord. Maar dat maakt ze niet uit. Wat zij willen zien, is bloed. Jullie bloed! Zo veel mogelijk, net zolang tot ze tevreden zijn. Ze zullen de jacht op jullie openen, op jullie allemaal. Het is mijn taak om dat te voorkomen. Daarom zeggen jullie nu een voor een je naam en waar je precies woont. Knul, ben je er klaar voor?’

Ik knikte en leunde tegen de zijkant van een van de busjes. Ik sloot mijn ogen en luisterde terwijl de jongens om de beurt hun naam en adres riepen. Opnieuw beleefde ik de middaghitte, het

geluid van langsrijdende auto's, de sterke geur van fruit en aarde, de verhitte woordenwisselingen, het exacte timbre en de buigingen van de stemmen. Mijn geheugen kan dat.

Ik pikte ze er allemaal uit. Acht stuks. Er ontbrak er nog één.

Eigenlijk was het doodsimpel. Ze verraadden zichzelf door elkaar de schuld te geven.

Na afloop keek Chilman me met een warm glanzende blik aan. De oude man glimlachte. Hij wees naar de boterham. 'Ik weet dat je honger hebt. Eet op.'

Hij bleef me aankijken en mompelde: 'Ben je eerder wel eens gearresteerd of van iets beschuldigd?'

Hij moet de irritatie op mijn gezicht hebben gezien. 'Sorry, knul. Ik moet die vragen stellen.'

Ik stond op, wilde weggaan.

Hij stak zijn hand op. 'Je blijft nog even.'

De hoofdinspecteur nam me mee naar zijn kantoor en zette me op een stoel in de hoek bij de deur. Agenten in burger liepen in en uit. De houten vloer was niet overal even vlak. Af en toe bleef een agent bij Chilman staan en fluisterde hem iets in zijn oor. De lippen van de oude man bewogen nauwelijks als hij antwoord gaf. Het enige wat ik hoorde was een schor gemompel.

Een paar keer merkte ik dat hij naar me keek, met een sturende blik in die gloeiende kooltjes. Ik deed alsof ik het niet zag. Hij zei iets tegen een oudere vrouw die midden in het kantoor aan een bureau onder een grote witte plafondventilator zat. Twee meisjes op draaistoelen, aan weerskanten van haar bureau, nietten papieren aan elkaar en stopten ze in lichtgroene mappen. Toen de oude man opstond, bleef de blik van de vrouw even op me rusten voordat ze weer naar haar werk keek. Door die blik voelde ik dat mijn hart sneller begon te kloppen. Ze had een afwezige, bijna dromerige uitdrukking op haar gezicht, dik, gitzwart haar, samengebonden in een strak knotje, met een witte streep die vanaf de haargrens op haar voorhoofd over haar schedel naar het knotje liep.

Chilman kwam naar me toe. 'Wil je het weten?'

'Wat?' vroeg ik.

'Die jongen. Hij heette Ryan Weekes. Zijn moeder werkt zich uit de naad op de nootmuskaatplantage in Saint Johns om zijn school te kunnen betalen. Enig kind... Begrijp je wat dat betekent?'

Ik stond op. ‘Bent u klaar met me?’

‘Wou je zeggen dat het je niks kan schelen?’

‘Ik heb er niks mee te maken gehad,’ zei ik, harder dan de bedoeling was. Het werd stil in het kantoor. Langzaam draaiden de hoofden mijn kant op. Uitdrukkingsloze gezichten.

Chilman trok zijn lip op en liet me een rij gele tanden zien. ‘Dat zie ik toch anders, jongeman. Je was erbij, net als al die andere brave burgers die als een stel zombies toekeken terwijl acht man gewetenloos gajes een kind insloot en het doodsloeg. Dat maakt jou tot een getuige. Op z’n minst! Een kroongetuige! En ik kan het nog erger voor je maken. Ik kan zeggen dat je aan het lijk hebt gezeten voordat we daar aankwamen. Dat je sporen hebt verstoord. En als dat niet standhoudt, zeg ik gewoon dat je je verdacht ophield op een plaats delict.’ Hij legde zijn hand op mijn onderarm en knipoogde. ‘Je mag naar huis, maar eerst moet je me vertellen waar je woont.’

‘Nee.’

Zijn voorhoofd plooidde zich in een plotselinge frons. De oude man deed zijn hand omhoog, stak zijn wijsvinger op en kromde die. Een jonge agent in een onberispelijk wit shirt en een keurig geperste broek stond op van achter zijn bureau in de uiterste hoek en kwam naar hen toe. Hij had de zwartste ogen die ik ooit had gezien en een strak, nors gezicht. Toen we elkaar aankeken, werden zijn neusgaten een fractie groter en leek het alsof hij zijn spieren spande.

‘Rechercheur Malan, dit is Michael Digson. Meneer weigert mee te werken. Ik wil dat je hem boeit, hem meeneemt naar het marktplein van San Andrews en daar net zolang met hem blijft rondlopen totdat iedereen in de hele stad hem heeft gezien.’

Rechercheur Malan keek me weer aan met zijn donkere ogen. Ik rechtte mijn schouders en wendde mijn blik niet af.

‘Geen probleem,’ zei Malan, die terugliep naar zijn bureau, een la opentrok en er een paar handboeien uit haalde.

Ik plofte terug op de stoel en vertelde Chilman waar ik woonde.

‘Hartelijk dank, meneer! Dan mag je nu gaan.’

Met grote passen liep ik de gang op, met oren die gloeiden van het gegriinnik van de mensen in Chilmans kantoor. Zijn stem – droog als steenzout – kwam me achterna. ‘Waag het niet ervan-

door te gaan. Ik ben nog niet klaar met je, hoor je me?’

Nadat ik het bureau had verlaten, ging ik naar Grand Anse Valley, langs bij een meisje dat me iets had beloofd. Ze was er niet, of misschien was ze er wel maar koos ze ervoor om niet te reageren toen ik vanaf de weg haar naam riep. Daarna zat ik enige tijd in de tuin van Grace’s Place, een winkeltje langs de weg, en keek naar vier mannen en een vrouw die, allemaal met een flesje Carib-bier bij hun elleboog, aan een gammele picknicktafel domino zaten te spelen.

Het begon al te schemeren toen ik thuiskwam in Old Hope. Er hing regen in de lucht. In de verte vingen de toppen van de Mardi Gras-bergen de laatste zonnestralen.

Mijn grootmoeder had me een stormbestendig huis van twee kamers aan de rand van de Old Hope-vallei nagelaten, een cadeautje van de koloniale overheid van destijds, nadat orkaan Janet het hele eiland kaal had geveegd en een totale chaos had achtergelaten. In de tijd dat ze op de suikerrietplantage werkte, had ze er een tweede slaapkamer aangebouwd.

Op dagen dat ik geluk had stond er een kom met gekookt, gestoofd of gestoomd eten op de treden voor mijn deur, met een platte steen erop om te voorkomen dat de kippen of de honden het opraten. In de weekends betaalde ik de vriendelijkheid van de vrouwen terug door op hun kinderen te passen of ze te helpen met hun huiswerk.

Vandaag stond er niks.

Afgezien van de boterham die de hoofdinspecteur me had gegeven had ik vandaag nog niks gegeten. Ik had niet echt honger, maar ik dwong mezelf toch iets te eten.

Ik stak het tweepits petroleumkomfoor aan en warmde de pan groenten op die ik de avond daarvoor had klaargemaakt. Na een tijdje ging ik met de kom op mijn schoot voor de deur zitten en keek naar het vallen van de avond.

Er zat een harde klomp in mijn borstkas en mijn hoofd bonsde. Mijn gedachten waren bij de vermoorde jongen. Ik kon het beeld van zijn levenloze lichaam bij de stoeprand niet uit mijn hoofd krijgen. De moord zag er te gemakkelijk uit. Het leven van die jongen was zo plotseling en bijna achteloos beëindigd, dat het onwerkelijk aanvoelde.

Ik kauwde op de smakeloze groenten en staarde naar de Old Hope-vallei, met de cementwegen die als kronkelende witte linten naar de huizen in aanbouw aan de voet van de heuvels liepen. Mijn grootmoeder had me verteld dat de hele vallei ooit vol had gestaan met suikerriet. Nu was het de beurt aan bamboe, dandakayobomen en feloranje *love vines*. Ik had niks met de omgeving. Op de meeste dagen was er genoeg wind, zonlicht en vogelgezang, en altijd de koelte in de schaduw van de Mont Airy-heuvels.

Ze konden de pest krijgen, dacht ik. Iedereen en alles.

Ik ging naar binnen, stak de petroleumlamp aan en keerde terug naar mijn plek in de deuropening. Het geluid van een naderende auto wekte me uit mijn gedachten. De kleine auto stopte recht onder het huis aan de kant van de weg. De motor sputterde wat na en viel toen stil.

Ik liep weer naar binnen, zette de kom eten op tafel en legde er een bord op.

Hoofdinspecteur Chilman nam de tijd om de heuvel op te komen. Om de paar meter bleef hij staan om de bananenbomen aan weerskanten van het keienpad naar het huis van mijn grootmoeder te bestuderen. Toen hij bij de voortuin was aangekomen, hees hij zijn broek op, trok zijn riem een gaatje strakker en bleef daar staan om op adem te komen.

‘Oké. Dus... je bent blij me te zien. En zo snel al. Waar of niet?’

Hij had een versleten leren aktetas bij zich, die hij op de trede neerzette, en strekte zijn kalkoennek om het huis te bekijken. Daarna wrong hij zich langs me heen en ging naar binnen.

Zijn blik ging langs het kleine kookstel, de petroleumlamp, de volle boekenplank tegen de tussenmuur en de foto’s die ik aan de andere muren had opgehangen. Hij bracht zijn hand naar de foto van mijn grootmoeder, maar toen leek hij zich te bedenken. Ik zag de omtrek van het pistool onder zijn shirt, dat hij achter zijn broekriem had gestoken.

Ik dacht aan de boeken die ik ooit bij de bibliotheek had geleend, zonder van plan te zijn ze nog terug te brengen, en het waren juist die boeken waarvan hij er een paar van de plank haalde.

‘Lees je veel?’

Ik knikte.